

College van burgemeester en wethouders**GOEDGEKEURD**

Vergadering van 27 januari 2026

Programma - Duurzaamheid

**16 2026_B&W_00085 Informatienota Regionale Samenwerkingsagenda
Energie West-Overijssel - informeren**

Samenstelling:

Aanwezig:

Erik de Groot, burgemeester en voorzitter; Melvin Smit, wethouder; Trijn Jongman, wethouder; Marcel Scheringa, wethouder; Miriam Slomp-Dekkers, wethouder; Dennis Eikenaar, waarnemend gemeentesecretaris; Jelmer Trox, directiesecretaris

Afwezig:

Henriëtte de Jong, loco gemeentesecretaris

Samenvatting

In oktober 2024 heeft de Bestuurlijke Energietafel (BET) West-Overijssel de Bestuurlijke Routekaart vastgesteld en ingestemd met de uitwerking van een Regionale Samenwerkingsagenda Energie voor de regio West-Overijssel. In 2025 is in verschillende ambtelijke en bestuurlijke sessies gewerkt aan de concretisering van de agenda. Eind 2025 heeft de Bestuurlijke Energietafel de Samenwerkingsagenda vastgesteld waaraan de partners vanaf 2026 concreet uitvoering geven. In de agenda staan de belangrijkste opgaven – inclusief de voorgenomen activiteiten, de aanpak en het beoogde resultaat – waar de regio de komende vier jaar samen aan werkt.

Informatienota

Inleiding

De regionale samenwerking in West-Overijssel op de energietransitie is van start gegaan op de opgaven vanuit de RES 1.0, vastgesteld in 2021 door alle partners. Daarin zijn de regionale doelstellingen verwoord voor de opwek van schone energie, participatie en lokaal eigendom. Deze doelstellingen zijn nog steeds van kracht en worden via de verplichte tweejaarlijkse voortgangsrapportage door het NP RES gemonitord. Door de afspraken tussen provincie met afzonderlijke gemeenten over realisatie van windprojecten, is de verantwoordelijkheid voor deze opgave niet meer een gezamenlijke 'RES-opgave'. De partners in West-Overijssel hebben aangegeven dat regionale samenwerking echter essentieel blijft op de energietransitie. Eind 2024 is daarom de bestuurlijke routekaart West-Overijssel vastgesteld waarmee richting is gegeven aan opgaven waarop de bestuurders de komende jaren willen samenwerken. De regionale samenwerking is op dat moment verder gegaan onder de noemer "Energietafel West-Overijssel". De bestuurlijke routekaart is inmiddels uitgewerkt tot een samenwerkingsagenda voor de periode 2026-2030.

Kernboodschap

De Regionale Samenwerkingsagenda Energie voor West-Overijssel vormt het gezamenlijke kompas voor de regionale samenwerking op het gebied van de energietransitie in de periode 2026-2030. Deze agenda bouwt voort op de Bestuurlijke Routekaart Energie West-Overijssel, die in oktober 2024 is vastgesteld, en hangt nauw samen met de Uitvoeringsagenda Energie Overijssel (gezamenlijke uitwerking van de Energievisie Overijssel). Zij vormt daarmee het vertrekpunt voor de verdere concretisering van de samenwerking op de energietransitie in West-Overijssel.

In de agenda zijn uitvoeringsafspraken vastgelegd op het gebied van hernieuwbare energie, de warmtetransitie, het energienetwerk en daarmee samenhangende netcongestie en participatie. De acties zijn geformuleerd op basis van het uitgangspunt 'Lokaal wat kan, regionaal waar het meerwaarde heeft'. De samenwerking is gebaseerd op een 'coalition of the willing'; vrijwillig maar niet vrijblijvend. Iedereen draagt bij aan de opgaven die een gezamenlijk belang dienen en waar sprake is van een wederzijdse afhankelijkheid. Als dit gezamenlijke belang in het geding komt, wordt hierover in een vroeg stadium het gesprek aan de Bestuurlijke Energietafel gestart en wordt gezamenlijk naar oplossingen gezocht. Als dit onvoldoende lukt, dan kan het voorkomen dat een partner zijn bevoegd gezag inzet om knopen door te hakken (conform het Huis van Thorbecke) en informeren we elkaar over de stappen die iedere partij zet.

Relatie met de provinciale Uitvoeringsagenda Energie Overijssel

De Samenwerkingsagenda is opgesteld in nauwe samenhang met de uitwerking van de Energievisie van de provincie Overijssel. De Energievisie schetst hoe de energievoorziening van Overijssel zich richting 2050 kan ontwikkelen en vormt het inhoudelijke kader voor de grote verbouwing van ons energiesysteem. De provincie heeft de Energievisie in 2025 uitgewerkt naar een Uitvoeringsagenda Energie Overijssel, die naar verwachting binnenkort wordt vastgesteld door Gedeputeerde Staten. In de Uitvoeringsagenda brengt de provincie focus aan op die acties waar gezamenlijke inzet door provincie en beide regio's West-Overijssel en Twente het verschil maakt. We zorgen ervoor dat we dingen niet dubbel doen en efficiënt samenwerken. Een groot deel van de acties uit de provinciale agenda zien we dan ook terug in de regionale agenda's: soms omdat ze daar al een plek hadden, maar we onderlinge afstemming provincie-breed belangrijk vinden. Soms ook andersom: tijdens het opstellen van de Uitvoeringsagenda is geconcludeerd dat bepaalde onderwerpen juist regionaal moeten worden opgepakt. Daarmee sluit de provinciale Uitvoeringsagenda aan op de afspraken in West-Overijssel en Twente, zonder bestaande rollen en verantwoordelijkheden over te nemen.

Waar gaan we op samenwerken?

In de agenda staan de belangrijkste opgaven – inclusief de voorgenomen activiteiten, de aanpak en het beoogde resultaat – waar de regio de komende vier jaar samen aan werkt.

Hernieuwbare energie

In regionaal verband werken we al samen op een toename van hernieuwbare energie door zon en wind ontwikkeling. Afgelopen jaar is ook gestart met samenwerking op de potentiële inzet van biogas/groen gas, waterstof en (ondiepe) geothermie. Deze acties zijn ook relevant voor het thema warmte. Mogelijk zetten we in een latere fase ook in op onderzoek naar aquathermie, warmtekoudeopslag en andere mogelijkheden. Dat kunnen we als regio niet alleen en we werken daarop samen met o.a. de provincie en de regio Twente. Ook wordt gewerkt aan een regeling natuurinclusief ontwikkelen bij projecten voor grootschalige duurzame opwek en het delen van kennis over lokale waterstofinitiatieven.

Energienetwerk beschikbaar en toegankelijk

Een toekomstbestendig energienetwerk in West-Overijssel (transport en opslag van elektriciteit, gassen, warmte) is een cruciale voorwaarde voor het behalen van onze doelen. In de transitie van fossiele naar duurzame energie, gaat het netwerk de komende jaren sterk veranderen. De opgave op het energienetwerk is omvangrijk en heel divers. Het vraagt inzet van alle betrokken partners. Veelal zijn dit voor partners nieuwe activiteiten, die ook vragen om een andere manier van samenwerken.

We zien dat het schaalniveau van een pocket (een deelnet zoals netbeheerder TenneT het elektriciteitsnet indeelt) een goed schaalniveau is om de samenwerking te intensiveren. In de pocket willen we meer inzicht creëren om beter in beeld te krijgen welke (ruimtelijke) keuzes er moeten worden gemaakt. Hoe kan bijvoorbeeld effectief gestuurd worden op energieopslag, hoe kun je versnellen in de uitbreiding van het netwerk of deze beter benutten, hoe geef je vorm aan netbewust ontwikkelen.

In de activiteiten worden de drie sporen aangehouden die belangrijk zijn als je een robuust netwerk bouwt. Dat zijn: programmeren (langere termijn strategische ruimtelijke keuzes maken), het beter benutten van het huidige netwerk en het sneller bouwen van energie-infrastructuur. Deze drie sporen komen op provinciaal niveau in de Energy Board Overijssel samen. De energietafel benut, via het bestuurlijk overleg en de bestuurlijke vertegenwoordigers, de Energy Board Overijssel om strategische vraagstukken en uitdagingen te agenderen.

Warmte

We werken samen aan verschillende acties om voldoende vooruitgang te blijven boeken op de energiebesparings-opgave, onder meer door samen op te trekken bij natuurvriendelijk isoleren en opleidingsaanbod voor energievakmensen. We verkennen welke duurzame warmtebronnen in de regio benut kunnen worden, zoals aquathermie, geothermie en groen gas. Ook wordt ingezet op het stimuleren van de uitrol van kleincollectieve warmtenetten, door het opstellen van kennisproducten, het begeleiden van pilotprojecten en het bieden van gerichte expertise. En kijken we naar het stimuleren van decentrale warmtesystemen, via kennisdeling over de inzet van lokale energieopslag en warmtebuffering.

Participatie

De afgelopen jaren lag de focus binnen de regio op lokaal eigendom bij grootschalige opwek. Dat heeft bijgedragen aan draagvlak en betrokkenheid bij de energietransitie. De energiecoöperaties die de afgelopen jaren zijn ontstaan, vormen een stevige basis voor verdere groei. Zij hebben laten zien dat lokaal eigenaarschap bijdraagt aan draagvlak, betrokkenheid en duurzame initiatieven die écht van de gemeenschap zijn. Gemeenten en provincie ondersteunen de coöperaties op verschillende manieren; financieel en met kennis.

Naast inzet op de inhoudelijke thema's, zijn ook acties opgenomen die bijdragen aan de doorontwikkeling van de monitor, een efficiënte werkorganisatie en een goede communicatie.

Consequenties voor de gemeente

Bestaande afspraken wijzigen niet. De Samenwerkingsagenda is een uitvoeringsdocument waarin is aangegeven waarop en hoe de bestuurders in regioverband samen willen werken aan de uitvoering van de energietransitie.

Communicatie

De communicatie verloopt via de Energietafel West-Overijssel.

Vervolg

Deze Samenwerkingsagenda geeft op hoofdlijnen aan waar de Energieregio West-Overijssel de komende jaren aan gaat werken. De reeds lopende activiteiten worden voortgezet en voor activiteiten die in 2026 starten, worden projectplannen opgesteld waarin de deelactiviteiten nader worden omschreven met daarbij benodigde inzet, planning en financiering.

Besluit

In te stemmen met de informatienota over de Regionale Samenwerkingsagenda Energie West-Overijssel.